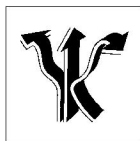

МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

МАУП

Кафедра іноземної філології та перекладу

Затверджую:

Директор ННІПСН

_____ Раєвська Я.М.

“ _____ ” _____ 2023 р.

Схвалено на засіданні кафедри

Іноземної філології та перекладу

Протокол № _____ від _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Бахов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ до мовознавства

спеціальності: _____ 035 Філологія _____
(шифр і назва спеціальності)

освітнього рівня _____ перший (бакалаврський) рівень
(назва освітнього рівня, ОКР)

освітньої програми: _____ 035 Філологія _____
(шифр і назва освітньої програми)

спеціалізації: 035.041 Германські мови і літератури (переклад включно),
перша англійська
(за наявності) _____ (назва спеціалізації)

Розробник (-и) силябусу навчальної дисципліни: Бахов Іван Степанович , доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри іноземної філології та перекладу.

Викладач: Романенко Катерина Михайлівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри іноземної філології та перекладу.

Силябус розглянуто і затверджено на засіданні кафедри іноземної філології та перекладу

Протокол № від . 2023 р.

Завідувач кафедри _____ І. С. Бахов
(підпис)

Силябус погоджено з гарантом (керівником) освітньої програми

035 Філологія
(назва освітньої програми)

29.08.2023р.

Керівник (гарант) освітньої програми _____
(підпис)

Силябус перевірено
(дата)

Заступник директора _____ Т.В. Нич
(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «____» 20__ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

**ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра іноземної філології та перекладу**

Назва дисципліни	Вступ до до
Викладач (-і)	Романенко Катерина Михайлівна
Портфоліо викладача (-ів)	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-inozemnih-mov.html
Контактний тел.	+ 380-(50)-336-36-74
E-mail:	
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-inozemnih-mov/robochi-navchalni-programi2.html
Консультації	П'ятниця 13:00-14:30

1.Коротка анотація до дисципліни

Курс “Вступ до мовознавства” передусе іншим лінгвістичним дисциплінам у системі фахової підготовки філологів. Цей курс містить найважливіші відомості про мову з огляду на сучасний стан мовознавчої науки: висвітлюються питання про природу і сутність мови, її походження, закономірності розвитку й функціонування на різних історичних етапах, походження й розвиток письма, генеалогічну і типологічну класифікації мов, структурні рівні та одиниці мови.

“Вступ до мовознавства” — профілюючий курс, який формує філолога-спеціаліста. Без усвідомлення сутності цієї лінгвістичної дисципліни та опанування відповідної системи понять і термінів, без поглиблення лінгвістичного світогляду стала б неможливою ефективна діяльність фахівця.

У програмі висвітлюються основні питання мовознавства: від сутності, походження і функціонування мови як знакової системи, її внутрішньої структури до поглибленого розгляду основних розділів лінгвістики (фонетики, фонології, лексикології, граматики).

2. Мета і завдання курсу.

Основне завдання курсу – допомогти студентам опанувати основи лінгвістики, дисципліни, що передбачає вміння мислити абстрактними категоріями, а тому є особливо складною для розуміння.

Першокурсники мають знати теоретичні засади мовознавчої науки, уміти витлумачувати визначальні явища фонетики, лексикології, граматики, зіставляти факти різних мов.

Список рекомендованої літератури містить перелік підручників і додаткових джерел, у яких знайшли відбиття теоретичні питання курсу “Вступ до мовознавства”, а також збірників вправ для практичних і семінарських занять.

Академічна доброчесність. У своїй діяльності з реалізації державної політики у сфері якості освіти дотримуватись зазначених в «Кодексі академічної доброчесності Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти» основних принципів та фундаментальних цінностей академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

3. Формат курсу: очний (offline)

4. Програмні результати навчання (інтегральні, фахові компетентності):

У результаті вивчення дисципліни бакалавр повинен набути такі компетентності:

Загальні компетентності

1. Соціокультурна компетентність:

- розуміти роль культури, науки в розвитку цивілізації, їх співвідношення і пов'язаних з ними сучасних соціальних і етичних проблем, цінності наукової раціональності та її історичних типів, знати структуру, форми і методи наукового пізнання, їх еволюцію;
- знати форми і типи культур, основні культурно-історичні світові центри і регіони, закономірності їх функціонування і розвитку, знати історію культури України, її місце в світовій культурі і цивілізації;
- бути обізнаним у найважливіших галузях і етапах розвитку гуманітарного і соціально-економічного знання, основних наукових школах, напрямках, концепціях, джерелах гуманітарного знання і видах роботи з ними; вміти аналізувати в загальних рисах основні економічні події в своїй країні і за її межами, знаходити і використовувати інформацію, необхідну для орієнтування в основних поточних проблемах економіки; знати права і свободи людини і громадянина, вміти їх реалізувати у різних сферах життя, знати Конституцію України
- мати уявлення про наукові, філософські і релігійні картини світу, сутність призначення і сенс життя людини, про різноманітність людського пізнання, співвідношення істини і помилки, безвір'я і віри, раціонального та ірраціонального в людській уяві, особливості функціонування знання в сучасному суспільстві, про естетичні цінності, їх значення в творчості і повсякденному житті, вміти орієнтуватися в них; сприймати і розуміти різні жанри мистецтва (художню літературу, живопис, музику).

2. Інформаційна компетентність:

- вміти користуватися сучасними інформаційними технологіями; вільно орієнтуватися у стрімкому потоці наукової інформації, вести особистий науковий пошук за допомогою різних інформаційних систем; вміти користуватися електронними носіями для ведення навчальної документації середньої та старшої школи; бути обізнаним та вміти вільно користуватися інформаційними системами: бібліотеками, каталогами, архівами, локальними та глобальними мережами для ефективного пошуку та структурування інформації.

3. Комунікативна компетентність:

- знаходити засоби виражати особисте ставлення учителя-гуманіста до культурно-естетичних проблем; - вміти виражати і обґрунтовувати свою позицію з питань, які стосуються до історичного минулого; сензитивність до можливостей адаптації матеріалу відповідно до умов загальноосвітніх навчальних закладів; уміння застосовувати різні методичні ситуації в залежності від навчального контексту;
- уміти в практичній діяльності застосовувати знання етикету і дотримання етики ділового спілкування; вільно володіти українською мовою як державною і як мовою професійного та повсякденного спілкування з учнями, іноземними мовами; використовувати вербальні і позамовні засоби комунікації, техніки взаємодії в комунікаційних актах зі школярами, батьками, колегами, адміністрацією школи.

Фахові компетентності

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

- Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової

активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

- Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- Здатність бути критичним і самокритичним.
- Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.
- Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.
- Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.
- Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

5. Тривалість курсу. На вивчення навчальної дисципліни відведено 36 годин / 1 кредит ECTS.

6. Статус дисципліни: *обов'язкова*

7. Пререквізити: Курс «Вступ до мовознавства» тісно пов'язаний із проблематикою інших дисциплін, знання яких необхідно здобувачам для вивчення курсу.

8. Структура навчальної дисципліни

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістового модуля та теми
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ І
ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ МОВОЗНАВСТВА
Тема 1. Вступ до дисципліни
Тема 2. Природа, сутність, функції та будова мови
Тема 3. Походження і розвиток мови
Тема 4. Мовна типологія
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІ
ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ФОНЕТИКИ ТА ЛЕКСИКОЛОГІЇ
Тема 5. Фонетика. Звуки мови, їх вивчення і класифікація
Тема 6. Фонетичні одиниці і засоби. Фонетичні процеси
Тема 7. Письмо, його види та історія
Тема 8. Лексикологія
Тема 9. Лексико-семантична система мови
Тема 10. Розвиток лексичної системи мови
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ ІІІ
ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ГРАМАТИКИ
Тема 11. Загальна характеристика граматики
Тема 12. Морфологія
Тема 13. Частини мови
Тема 14. Синтаксис. Словосполучення. Речення
Разом годин: 90

ТЕМА 1. ВСТУП

Мовознавство як наука. Предмет і проблематика мовознавства. Зміст і основні завдання курсу “Вступ до мовознавства”. Коротка історія мовознавства. Місце мовознавства в системі наук. Зв’язок мовознавства з літературознавством, філософією, психологією, соціологією, історією, етнографією, логікою та природничими науками.

Методи дослідження мови: описовий, зіставний, порівняльно-історичний, структурний (дистрибутивний аналіз, аналіз за безпосередніми складниками, трансформаційний аналіз, компонентний аналіз).

Література: основна [2; 7; 10; 13; 14; 16; 19];
додаткова [24–26; 28; 31; 33]

ТЕМА 2. ПРИРОДА, СУТНІСТЬ, ФУНКЦІЇ ТА БУДОВА МОВИ

Природа мови. Мова як біологічне, психологічне та суспільне явище у розумінні сучасних лінгвістів. Функції мови: комунікативна, когнітивна, акумулятивна, естетична. Мова і суспільство. Мова і мислення. Діалектична єдність мови й мислення. Поняття про соціолінгвістику та психолінгвістику. Мова і мовлення. Парадигматичні та синтагматичні зв’язки елементів мовлення. Знаковий характер мови. Мова та інші засоби спілкування. Семіотика як наука про різні системи знаків. Структура мови. Синхронія та діахронія.

Література: основна [2; 4; 5; 7; 10; 11; 13; 14; 16; 18; 19];
додаткова [21; 26; 28; 31; 33]

ТЕМА 3. ПОХОДЖЕННЯ І РОЗВИТОК МОВИ

Мова як історична категорія. Основні гіпотези походження мови. Зв’язок розвитку мови з історією суспільства. Фактори мовного розвитку. Зовнішні та внутрішні суперечності як джерело розвитку мови. Розвиток і функціонування мов у різні історичні епохи. Процеси диференціації та інтеграції. Шляхи виникнення національних мов.

Літературна мова як одна з форм національної культури. Літературна мова і мова художньої літератури. Взаємодія літературних мов. Особливості розвитку літературних мов у національний період. Мовна норма, її кодифікація та поширення. Штучні міжнародні мови (есперанто).

Література: основна [2; 7; 10; 13; 14; 18; 19];
додаткова [25; 26; 28]

ТЕМА 4. МОВНА ТИПОЛОГІЯ

Загальна характеристика мов світу.

Порівняльне вивчення мов. Значення порівняльно-історичних досліджень для вивчення історії споріднених мов. Генеалогічна класифікація мов. Індоевропейська сім’я мов, її основні групи. Слов’янські мови, їх виникнення і сучасне поширення.

Поняття типологічної класифікації мов. Ізолюючі (кореневі) мови. Аглютинативні мови. Інкорпуючі (полісинтетичні) мови. Флективні мови.

Література: основна [13; 15; 16];
додаткова [20; 25; 30; 31; 36]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ФОНЕТИКИ ТА ЛЕКСИКОЛОГІЇ

ТЕМА 5. ФОНЕТИКА. ЗВУКИ МОВИ, ЇХ ВИВЧЕННЯ І КЛАСИФІКАЦІЯ

Фонетика як лінгвістична дисципліна. Три аспекти вивчення звуків мови: фізичний, фізіологічний, лінгвістичний (функціональний).

Принципи класифікації звуків мови. Класифікація голосних звуків за рядом і піднесенням. Класифікація приголосних звуків: за акустичною ознакою (сонорні й шумні). Розрізнення приголосних звуків за місцем творення: губні (лабіальні), язикові (увулярні), глоткові (фарингальні), гортанні (ларингальні). Поділ приголосних звуків за способом творення: проривні, щілинні, зімкнено-прохідні й афrikати. Виділення за додатковою артикуляцією звуків твердих, м'яких (палаталізованих) та аспіратів (придихових). Розрізнення приголосних за тривалістю висловлення (довгі й короткі).

Лінгвістичний (функціональний) аспект у вивченні звуків. Поняття про фонему як мінімальну одиницю мови. Відмінність між фонемою та звуком. Позиції фонем, варіанти й варіації. Диференціальні та інтегральні ознаки фонем. Фонологічна система.

Література: основна [10; 12; 13; 17; 19];
додаткова [29; 36]

ТЕМА 6. ФОНЕТИЧНІ ОДИНИЦІ І ЗАСОБИ. ФОНЕТИЧНІ ПРОЦЕСИ

Фонетичне членування мовленнєвого потоку: фраза, такт, склад, звук. Три теорії складу: еспіраторна, теорія м'язової напруги та сонорна. Структура складу: відкриті, закриті, прикриті й неприкриті склади. Монофтонги і поліфтонги (дифтонги, трифтонги). Наголос і його види; наголос словесний (динамічний, вільний, рухомий, нерухомий, музикальний, довготний) і фразовий (логічний і емоційний).

Інтонація та її елементи: мелодика, інтенсивність, пауза, темп і тембр мовлення.

Фонетичні процеси. Позиційні зміни звуків: редукція голосних, оглушення дзвінких у кінці слова, протеза. Комбінаторні зміни звуків: акомодация, асиміляція, дисиміляція, дієреза, епентеза, метатеза. Поняття про орфоєпію. Фонетична і фонематична транскрипція. Транслітерація. Чинні та історичні фонетичні процеси. Явища конвергенції та дивергенції. Фонетичні закони.

Література: основна [10; 12; 13; 17; 19];
додаткова [29; 36]

ТЕМА 7. ПИСЬМО, ЙОГО ВИДИ ТА ІСТОРІЯ

Передумови виникнення та основні етапи історії письма. Значення письма в історії суспільства. Етапи і форми розвитку графічного письма. Піктографія. Виникнення ідеографії (логографічне письмо, ієрогліфи). Три шляхи спрощення письма: лексичний, граматичний і фонографічний. Фонографічне письмо, три етапи розвитку: складове, консонантне і буквено-звукове письмо. Алфавіти. Грецький алфавіт. Латинський алфавіт. Кирилиця й алфавіти на кириличній основі.

Графіка й орфографія. Принципи орфографії: фонетичний, морфологічний, історико-традиційний та ідеографічний.

Література: основна [10; 12; 13; 17; 19];
додаткова [29; 36]

ТЕМА 8. ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Лексикологія як розділ мовознавства. Загальна, конкретна, історична, зіставна та прикладна лексикологія. Зв'язок лексикології із семасіологією, ономасіологією,

етимологією, фразеологією, ономастикою (антропоніміка і топоніміка), лексикографією.

Слово як одиниця мови. Типи слів. Повнозначні та службові слова. Слово і морфема. Слово і лексема. Лексичне значення. Денотативне і сигніфікативне значення. Структура лексичного значення. Пряме і переносне значення. Вільне і зв'язане значення. Синтаксично і конструктивно зумовлені значення.

Фразеологія як розділ мовознавства. Поняття фразеологізму. Класифікація фразеологізмів. Фразеологічні зрощення. Фразеологічні єдності. Фразеологічні сполучення. Фразеологічні вирази.

Лексикографія. Теоретична й практична лексикографія. Енциклопедичні і лінгвістичні словники. Одномовні словники. Багатомовні словники. Наукова лексикографія.

Література: основна [6; 8; 9; 13; 19];
додаткова [21; 29; 32; 36]

ТЕМА 9. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНА СИСТЕМА МОВИ

Поняття лексико-семантичної системи. Парадигматичні й синтагматичні відношення в лексиці. Лексико-семантичне поле.

Лексико-семантичні категорії. Полісемія. Поняття про лексикосемантичний варіант. Типи перенесення значення: метафоричний і метонімічний типи перенесення значень. Розширення і звуження значень. Омонімія і суміжні з нею явища: омофони, омоформи й омографи, міжмовні омоніми. Синоніми. Види синонімів. Антоніми. Контрарні, комплементарні, контрадикторні, векторні антоніми. Гіперогіпонімія і лексична конверсія.

Словниковий склад мови. Активна і пасивна лексика. Професіоналізми, діалектизми, екзотизми, жаргонізми, арготизми, евфемізми.

Стилістичне розшарування словникового складу. Стилістично забарвлена лексика. Лексика книжної мови. Поетична лексика. Наукова лексика. Терміни й термінологічна система. Публіцистична лексика. Офіційно-ділова лексика. Розмовно-побутова лексика. Просторічна лексика. Загальноживані слова як основа єдності лексико-семантичної системи мови.

Література: основна [6; 8; 9; 13; 19];
додаткова [21; 29; 32; 36]

ТЕМА 10. РОЗВИТОК ЛЕКСИЧНОЇ СИСТЕМИ МОВИ

Причини історичних змін у лексиці. Позамовні та внутрішньомовні причини. Архаїзми та історизми. Неологізми. Лексичні та семантичні неологізми. Оказіоналізми. Запозичення. Лексичне запозичення і калькування. Семантичні й словотвірні запозичення. Історична лексикологія та етимологія.

Література: основна [6; 8; 9; 13; 19];
додаткова [21; 29; 32; 36]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. ОСНОВНІ КАТЕГОРІЇ ГРАМАТИКИ

ТЕМА 11. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ГРАМАТИКИ

Граматики як розділ мовознавства. Граматичне значення. Граматичні категорії. Предмет граматики. Розділи граматики. Основні одиниці граматичної будови мови. Граматичне значення. Граматичні категорії. Класифікаційні (словотворчі,

дериваційні) та словозмінні (релятивні) категорії.

Література: основна [1; 6; 8; 12; 13; 17; 19];
додаткова [27; 35; 36]

ТЕМА 12. МОРФОЛОГІЯ

Сутність морфеми. Види морфем. Морфеміка. Граматичні форми слова: синтетичні (прості) й аналітичні (складні).

Способи і засоби вираження граматичних значень. Синтетичні способи: афіксація, чергування, наголос, редуплікація, словоскладення, суплетивізм. Аналітичні способи: спосіб службових слів (артиклі, прийменники, післяйменники, допоміжні дієслова, слова ступеня, “пусті” слова, сполучники та частки). Інші засоби й способи вираження граматичних значень: спосіб порядку слів, інтонація.

Історична змінність способів і засобів вираження граматичних значень. Основні граматичні процеси: граматикалізація фонетичних та лексичних явищ, зміни морфемної структури слів (спрощення, ускладнення і перерозклад) та зміни за аналогією.

Література: основна [1; 6; 8; 12; 13; 17; 19]
додаткова [27; 35; 36]

ТЕМА 13. ЧАСТИНИ МОВИ

Частини мови як лексико-граматичні класи слів. Принципи виокремлення частин мови: лексико-семантичний, формально-граматичний (морфологічний), словотвірний, синтаксичний. Класифікація частин мови: за семантичною ознакою (повнозначні — неповнозначні); за змінністю форм (відмінювані — невідмінювані); за функцією (самостійні — службові). Характеристика основних частин мови.

Література: основна [1; 6; 8; 12; 13; 17; 19];
додаткова [27; 35; 36]

ТЕМА 14. СИНТАКСИС. СЛОВСПОЛУЧЕННЯ. РЕЧЕННЯ

Синтаксис як розділ граматики. Основні одиниці синтаксису: словосполучення, речення, складне синтаксичне ціле. Поняття словосполучення. Види підрядного зв'язку у словосполученні: узгодження, керування та прилягання. Типи словосполучень за морфологічним вираженням головного компонента: іменникові, займенникові, числівникові, дієслівні, прислівникові. Семантико-синтаксичні відношення у словосполученні: адвербіальні, об'єктні, обставинні.

Речення. Предикативність і модальність як основні ознаки речення. Класифікація речень: за кількістю граматичних основ (прості і складні); за кількістю головних членів (односкладні і двоскладні); за наявністю (відсутністю) ускладнювальних засобів (ускладнені і неускладнені); за наявністю структурно необхідних компонентів (повні і неповні); за наявністю (відсутністю) другорядних членів речення (поширені і непоширені); за метою висловлювання (розповідні, питальні та спонукальні); за інтонацією (окличні і неокличні). Актуальне членування речення.

Література: основна [1; 6; 8; 12; 13; 17; 19];
додаткова [27; 35; 36]

9. Технічне й програмне забезпечення/обладнання: В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, комп'ютерні лабораторії, конференц-зали, бібліотека. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею

Wi-Fi.

10. Політика курсу:

- Відвідування занять є обов'язковою складовою оцінювання, за яку нараховуються бали;
- Усі завдання курсу повинні бути виконані та подані своєчасно;
- Порушення термінів без поважних виправдань призводить до зниження оцінки (75% від можливої максимальної кількості балів);
- Отримати додатковий кредит за пропущені заняття можна під час виконання індивідуальних завдань за консультацією викладача;
- Курс передбачає засвоєння та дотримання принципів академічної доброчесності, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах;
- Доповіді та презентації мають бути оригінальними та виконаними самостійно, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела.

11. Форми і методи навчання.

Основними видами навчальних аудиторних занять є **лекції, семінарські заняття, консультації**.

При викладанні **лекційного матеріалу** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як проблемні лекції, лекції-візуалізації.

Проблемна лекція забезпечує безпосередній контакт викладача з аудиторією і дозволяє привернути увагу студентів до найбільш важливих проблематичних питань з відповідної теми, визначаючи у процесі діалогу особливості сприйняття навчального матеріалу та спонукаючи слухачів до критичного та самостійного мислення, до осмислення всіх наявних аргументів «за» та «проти», до формування та обґрунтування власної позиції.

Лекція-візуалізація включає візуальну форму подачі лекційного матеріалу за допомогою технічних засобів навчання. Читання такої лекції зводиться до розгорнутого або короткого коментування викладачем візуальних матеріалів, що переглядаються.

При проведенні **семінарських занять** передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-от: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, виступи з опонуванням, групові проекти та кейс-завдання, а також ігрові командні змагання (TGT).

Студенти опрацьовують інформацію та проводять наукові дослідження самостійно, у свій вільний час, в тому числі за допомогою всесвітньої мережі Інтернет і бібліотек (*див. рекомендовану літературу*), під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально, моделюють поведінку у конкретних ситуаціях, пов'язаних з проведенням наукових досліджень, апробацією та публікацією їх результатів, підготовкою, виконанням і захистом магістерських робіт.

12. Оцінювання знань здійснюється відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» (<https://drive.google.com/file/d/1ENRncPY-dU2qLke7awVKn1OdfG88Hg8D/view>).

Система оцінювання навчальних досягнень

Вид діяльності аспіранта	Віс- к-сть балів	Модуль 1	Модуль 2
--------------------------	------------------------	----------	----------

		кількість одиниць	максимальна кількість балів	кількість одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	3	3	12	12
Відвідування семінарських занять	1	1	1	9	9
Робота на семінарському занятті	10	1	10	9	90
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	3	15
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
Виконання ІНДЗ	30	-	-	-	-
Разом	-		44	-	151
Максимальна кількість балів:					225
225:100=2,25. Бакалавр набрав Х балів; Розрахунок: Х:2,25 = загальна кількість балів.					-

13. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Самостійна робота бакалаврів передбачає:

I. Підготовку до практичних занять:

Пошук додаткових джерел інформації по темі практичного заняття в друкованому вигляді (монографії, науково-популярні видання, наукові та популярні статті) – в бібліотеках та в електронному вигляді – в мережі INTERNET та на електронних носіях (CD,DVD).

Розширення кола використовуваних джерел: використання науково популярних фільмів, телепередач, аудіо записів, художніх фільмів – з обов'язковим записом на електронні носії та анотуванням щодо змісту і можливостей використання.

Складання конспектів (з дотриманням правил конспектування та чіткими посиланнями на літературу), структурних схем по темі практичного заняття.

II. Опрацювання тих питань теми, що не висвітлювалися в лекціях та не опрацьовувалися на практичних заняттях.

у формі детального конспекту першоджерела чи реферативного повідомлення, що містить аналіз ступеня висвітлення певного питання в підручниках та наукових дослідженнях.

III. Оформлення лабораторно-практичних робіт, особливо теоретичне обґрунтування психічних явищ, що виступають об'єктом дослідження.

Критерії оцінювання самостійної роботи бакалаврів.

Самостійна робота з кожної теми за робочою навчальною програмою оцінюється у сумі в діапазоні від 0 до 10 балів.

Де 10 балів, це коли робота аспірантом виконана в повному обсязі,

9 балів – якщо допускаються незначні помилки,

8 балів – якщо робота виконана майже на 90% від загального обсягу,

7 балів - обсяг виконаних завдань становить від 80% до 89% від загального обсягу,

6 балів – коли аспірант виконав лише від 70% до 79% від загального обсягу,

5 балів – обсяг виконаної роботи становить від 50% до 69% від загального обсягу,

4 бали – виконана частина роботи складає від 40% до 49% від загального обсягу,

3 бали - складає від 20% до 39% від загального обсягу,

2 бали - обсяг виконаних завдань складає від 10% до 19% від загального обсягу,

1 бал - в цілому обсяг виконаних завдань складає менше 10% від загального обсягу.

14. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання.

Модульний контроль здійснюється у вигляді тестування.

Бакалаврам пропонуються тестові завдання у кількості 25 питань.

Види тестових завдань:

- Із вибором однієї правильної відповіді;
- На встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- Завдання на розпізнавання та відтворення правильної відповіді по пам'яті;
- Завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- Завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Критерії оцінювання:

- виконання тестових завдань – максимум 25 балів.
-

15. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання:

Екзамен.

Навчальні досягнення бакалаврів із дисципліни Вступ до мовознавства оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності бакалаврів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу бакалавра на семінарських, практичних заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Реферативні дослідження та есе, які виконує бакалавр за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських заняттях. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Модульний контроль знань бакалаврів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

ЗАГАЛЬНА ПІДСУМКОВА ОЦІНКА (в балах) = результати поточної роботи + результати екзамену.

16. Орієнтовний перелік питань для семестрового комплексного контролю.

1. Предмет і основні розділи мовознавства.
2. Зв'язок мовознавства з іншими дисциплінами.
3. Методи лінгвістичних досліджень.
4. Природа і сутність мови.
5. Основні функції мови.
6. Мова і суспільство.
7. Знаковий характер мови.
8. Мова і мислення.
9. Мова і мовлення.
10. Система і структура мови. Основні одиниці мови та їх функції.
11. Синхронія і діяхронія.
12. Походження мови. Гіпотези про походження мови.
13. Диференціація й інтеграція як основні процеси в розвитку мови.

14. Основні етапи розвитку мов. Поширення мов. Надплемінні мови.
15. Національна мова. Шляхи формування національних мов.
16. Літературна мова, її виникнення й основні ознаки.
17. Загальна характеристика мов світу.
18. Сутність порівняльно-історичного методу дослідження.
19. Генеалогічна класифікація мов.
20. Загальна характеристика найпоширеніших мовних сімей.
21. Споріднені мови. Мовна сім'я, група. Мовні союзи.
22. Фонетика як лінгвістична дисципліна.
23. Звуки мови як фізичне явище.
24. Фізіологічний аспект у характеристиці звуків.
25. Класифікація голосних звуків.
26. Класифікація приголосних звуків.
27. Членування мовленнєвого потоку.
28. Основні фонетичні одиниці.
29. Склад. Основні теорії складу.
30. Просодичні засоби мовлення. Наголос.
31. Характеристика інтонації.
32. Фонологія. Звуки і фонemi.
33. Диференційні та інтегральні ознаки фонем.
34. Позиції фонем. Алофони. Виділення фонем у слові.
35. Фонологічна система мови.
36. Позиційні фонетичні зміни.
37. Комбінаторні фонетичні зміни.
38. Спонтанні та фонетично не зумовлені зміни звуків.
39. Фонетичні закони. Орфоепія.
40. Мова і письмо. Етапи розвитку письма.
41. Алфавіт. Графіка.
42. Орфографія. Основні принципи правопису.
43. Транскрипція. Транслітерація.
44. Лексикологія. Розділи лексикології.
45. Слово як одиниця мови.
46. Лексичне значення. Типи лексичних значень.
47. Слово і лексема.
48. Слово і поняття. Виникнення назв.
49. Багатозначність.
50. Типи перенесення значення.
51. Омоніми. Суміжні з омонімією явища.
52. Синоніми. Класифікація синонімів.
53. Антоніми. Класифікація антонімів.
54. Гіперо-гіпонімія і лексична конверсія.
55. Лексико-семантична система мови.
56. Парадигматичні та синтагматичні відношення.
57. Типи слів за сферою вживання. Активна та пасивна лексика.
58. Соціальна диференціація лексики.
59. Табу та евфемізми.
60. Стилiстичне розшарування лексики.
61. Стилiстично забарвлена лексика.
62. Слова в семантичному полі.
63. Історичні зміни в лексиці.
64. Архаїзми та історизми.
65. Неологізми. Різновиди неологізмів.

66. Запозичення. Різновиди запозичень.
67. Способи збагачення словникового складу.
68. Етимологія як розділ мовознавства.
69. Фразеологія як розділ мовознавства.
70. Типи фразеологічних одиниць.
71. Лексикографія.
72. Основні типи словників.
73. Граматика. Граматичні рівні мови.
74. Граматичне значення.
75. Основні граматичні категорії.
76. Лексико-граматичні розряди (категорії).
77. Внутрішня структура слова. Морфеми.
78. Поняття морфеми. Види морфем.
79. Граматична форма слова.
80. Синтетичні способи вираження граматичних значень.
81. Аналітичні способи вираження граматичних значень.
82. Зміни у внутрішній структурі слова.
83. Історична змінність способів і засобів вираження граматичних значень.
84. Частини мови. Критерії виділення частин мови.
85. Характеристика основних частин мови.
86. Словосполучення. Типи словосполучень.
87. Синтаксичні зв'язки слів.
88. Речення та його ознаки.
89. Актуальне членування речення.
90. Типологічна класифікація мов.

17. Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
68-74	D	задовільно	
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

18. Рекомендовані джерела (література):

Основна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. — К., 2004.
2. Білецький А. О. Про мову й мовознавство. — К., 1996.
3. Булатецька Л. І. Теорія і теоретизація у лінгвістиці. — Вінниця, 2004.
4. Ганич Д. І., Олійник І. С. Словник лінгвістичних термінів. — К., 1985.
5. Донець Л. С., Мацько Л. І. Вступ до мовознавства: Практикум. — К.,

1989.

6. *Карпенко Ю. О.* Вступ до мовознавства. — К.; Одеса, 1991.
7. *Кісь Р.* Мова, думка і культурна реальність (від О. Потебні до гіпотези мовного релятивізму). — Л., 2002.
8. *Кочерган М. П.* Вступ до мовознавства. — К., 2005.
9. *Кочерган М. П.* Загальне мовознавство. — К., 2003.
10. *Левицький Ю. М.* Мови світу: Енциклопед. довід. — Л., 1998.
11. *Лінгвістичний аналіз: Практикум* / За ред. Г. Р. Передрій. — К., 2005.
12. *Лінгводидактика: Курс лекцій.* — К., 2005.

Додаткова

13. Мови Європейського культурного ареалу: розвиток і взаємодія. — К., 1995.
14. *Науменко А. М.* Філологічний аналіз тексту (основи лінгвопоетики). — Вінниця, 2005.
15. *Перебийніс В. І.* Статистичні методи для лінгвістів. — Вінниця, 2002.
16. *Полужний М. М.* Курс лекцій з лінгвістичної історіографії. — Вінниця, 2004.
17. *Семчинський С. В.* Загальне мовознавство. — К., 1996.
18. *Сучасна українська літературна мова* / М. Я. Плющ, С. П. Шевченко, Н. Я. Грипас. — К., 2001.
19. *Тищенко К.* Метатеорія мовознавства. — К., 1996.
20. *Ткаченко О.* Українська мова і мовне життя світу. — К., 2004.
21. *Шевельов Ю.* Портрети українських мовознавців. — К., 2002.
22. *Штерн І. Б.* Вибрані топіки та лексикон сучасної лінгвістики: Енциклоп. слов. — К., 1998.
23. *Шульжук К. Ф.* Синтаксис української мови. — К., 2004.
24. *Ющук І. П.* Вступ до мовознавства. — К., 2000.